

486. A kegyelem Isten önmagát ajándékozó szeretete

Imádkozzuk a 157 számú éneket:

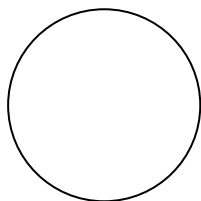
*Szeretlek, szép Jézus, mert fölötte jó vagy,
Minden szeretetre, bizony, Te méltó vagy.
Jóvoltod és irgalmad a bűnöshöz oly nagy,
Gyarló kis szolgádat, engemet el ne hagyj!*

*Neveljed szívemben Hozzád a szerelmet.
És a bűnök ellen égből nyújts védelmet!
Ismerd meg énbennem felhasznált kegyelmed,
Hogy megnyerjem végső boldogságom benned!*

I. Mi a kegyelem?

Hittanórákon is, prédikációkban is sokszor hivatkozunk arra, hogy Isten kegyelmet ad. Isten kegyelmével el tudjuk kerülni a rosszat, meg tudjuk tenni a jót. Mindig bajban voltam a hitoktatásnál. Amikor a gyerekeknek próbáltam magyarázni, hogy mi a kegyelem, nem találtam igazán jó meghatározást a hittankönyvben. De mégis úgy beszéltek erről a fogalomról, mint amit már mindenki ismer. Így azután, ha megkérdezi valaki, hogy mi a kegyelem, gyerek vagy felnőtt is alig tud mit rá mondani. Kedves élmények volt, amikor évek múltán azután egyik hittanosom meglátogatott a plébánián, és boldogan újságolta: „Atya, felvettek engem a jezsuiták „szentjánosbogár táborába” az ottani fiataloknak a segítésére, hogy én is foglalkozzam velük, s adjam tovább a hitet, amit kaptam.” Elmesélte, hogy a felvételi beszélgetésnél az illető atya megkérdezte tőle: „Meg tudnád határozni, hogy mi a kegyelem?” Akkor elmondta: „**A megszentelő kegyelem Istennek új létrendbe emelő ajándéka, amellyel gyermekeivé fogad minket, és mint Atya új, természetfeletti életet ad nekünk. A segítő kegyelemmel pedig megvilágosítja értelmünket, hogy meglássuk a jót, illetve megerősíti akaratunkat, hogy ki is tartunk a meglátott jóban.**” A jezsuita atya összecsapta a kezét: „Ezt te honnan tudod?” „Zsongor atyától tanultam a hittanórán.” Annak idején ugyanis ezt a meghatározást lediktáltam nekik a hittanfűzetbe, és így még évek múltán is emlékezett rá. Megmaradt a szívében ez a nagy-nagy tény: **A kegyelem nem más, mint Isten önmagát ajándékozó szeretete.**

1. Az Anyaszentegyház is nem tud nagyobbat kívánni, amikor a szentmise elején Szent Pál szavait idézve köszönti a híveket: *A mi Urunk, Jézus Krisztus kegyelme, az Atyaisten szeretete és a Szentlélek egyesítő ereje legyen mindnyájat(vö. 2 Tessz 3, 18).*

Isten az, aki önmagát ajándékozva életet ad nekünk, az istengyermekség életét, az ember természetét messze meghaladó életet.

Az ember időben és térben korlátozott létező. Születése előtt kilenc hónappal, a fogantatáskor indul az élete. A halotti anyakönyvi kivonatban pontosan benne van, hogy mikor halt meg, de a térben is korlátozott a léte. Még ha bejárja is az öt kontinenst, akkor is csak a kis földgolyóbison, ezen a mákszemnyi bolygón létezik. Mi ez a világmindenség szinte végtelen távlataihoz képest?

Isten pedig belelépett az ember világába, amikor Egyszülött Fia megtestesült, és vállalta azt a térben és időben korlátozott emberi létet. Az embert felmagasztalta azzal, hogy az Ő isteni örök életében ad rész. **Nagy ajándék és kitüntetés, hogy az ember részt vehet Isten életében:**

- Ez a **béke** az ember számára.
- Ez a mennyei **öröm**.
- – Ez az **örök boldogság**.
- **Ez a kegyelem, amikor Isten belép az ember világába, illetve felemeli magához**, isteni életébe az embert.

Ha valaki figyel a csendesen suttogó társa szavára, akkor mindenféle zavaró zaj ellenére is megérti annak a szavát. A lélek pedig – **akit megigézett Istennek ez az önmagát ajándékozó szeretete – még inkább akar figyelni Isten szavára**, amellyel önmagát kimondja Egyszülött Fiában szeretettel a Szentlélekben. Ahhoz, hogy az ember meghallhassa Isten szavát, amellyel róla is azt mondja: „Te *az én szeretett*, fogadott *fiam*, gyermekem vagy (vö. Mt 3, 17), kell a lélek belső békéje, elcsendesedése. Nem véletlenül központi gondolatként tanítja Keresztes Szent János, a karmelita misztikus: „Amikor házam már elpihent” – ezzel az egyetlen mondattal helyére rakja bennünk mindazt, ami még a felszínen hullámozik, mindazt, ami még akadályozza, hogy a magasról érkező Fény lelkünk tengerének mélyére hatolhasson. **Ahhoz, hogy Isten**

belépjen az ember lelke legmélyére, az kell, hogy az ember elpihenjen, lelke hajléka alkalmas legyen arra, hogy akadálytalanul befogadhassa Istent.

Most elmékedő csendben próbáljuk ezt az élményt megélni: „Lelkem háza kezd már elpihenni!” Olyan jó, amikor Keresztes Szent Jánossal elmondhatjuk: – „*Házam már elpihent*” –, tudniillik az Úrban.

2. A lélek elpihenésének **jele a mozdulatlanság is.** Ilyenkor ugyanis az ember kész arra, hogy ne valami aktivitás, hanem **a csendes szemlélő tekintet jellemezze az életét, amellyel befogadja Isten reá irányuló szeretetét.** Az ember teste leginkább akkor van a mozdulatlanság állapotában, amikor már meghalt. **Krisztussal együtt nekünk is meg kell halnunk önmagunknak!** Az ilyen lélek, aki önnönmaga keresésére mozdulatlanná tette magát, **alkalmas arra, hogy miután meghalt önmagának, immár Istennek éljen.** Aki ki tudja mondani: – „Édes Jézus, Neked élek!”–, az azt is mondja: – „Édes Jézus, Neked halok!” (Ho. 113). Tudniillik **„mindaz számára meg akarok halni, ami elszakítana Tőled, ami akadályozná, hogy Te betölts isteni kegyelmeddel!”**

– Aki megkapja Istennek ezt az önmaga életét ajándékozó szeretetét, az hajlandó arra, hogy **már ne magának éljen,** hanem annak az Istennek, Aki megteremtette, megváltotta és megszentelte.

– Akinek lelke hajléka már elpihent, az **nemcsak Istennek él, hanem Istenben is él.**

– Aki felismeri, hogy Isten neki akarja ajándékozni önmagát a megszentelő kegyelemben, azt egyrészt körülveszi Isten dédelgető, cirógató szeretete, másrészt pedig **Isten is benne él az emberben.**

Miután az ember a megszentelő kegyelmet a keresztségben megkapta, elmondhatja: „Immár Istenben élek, Isten pedig énbennem!” Ez már az a természetfeletti létrend, amely Isten életét jellemzi, s amelyben részesíti az embert, amikor a megszentelő kegyelem ajándékát adja neki. A megszentelő kegyelem tulajdonképpen a mennyországi élet elővételezése.

3. A mennyországot nem térben kell elképzelni. **A mennyország nem a kozmosztól, nem is a fizikai világtól eloldozottságot jelenti,** hanem sokkal inkább **Krisztus titokzatos testének a világ feletti kitágulását, amelyet a szentek közösségének mondunk.** Vagyis a mennyország nem térbeli kiterjedésű ország, hanem az odafenn való világ, amelyről Szent Pál apostol mondta: *Az odafenn valókat keressétek!* (Kol 3, 1). **A mennyország az emberi természetet meghaladó valóság, a világot lenyűgöző szeretet valósága.** Szent János így mondja: *Ti Istentől vagytok, gyermekeim, és győzedelmeskedtetek a világon, hiszen Aki bennetek van, hatalmasabb, mint az, aki a világban van. Azok e-világból valók, azért is beszélnek e-világról, és a világ hallgat rájuk. Mi Istentől vagyunk!* (1 Jn 4, 4-6). Az evilág fejedelme a gonosz, akit legyőzött Krisztus mérhetetlen szeretete a keresztfán, amikor életét odaadta értünk és nekünk. **Krisztus a kereszten lett a világmindenség Királya és Ura!** Krisztus szeretete győzedelmeskedik titokzatos teste tagjaiban is, akik éppen ezért megszentelődnek, szentek lesznek. Krisztus isteni élete uralkodik el titokzatos teste tagjaiban is.

A mennyország az új ég és új föld világa. A látnok *új eget és új földet látott. Az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger is megszűnt.* Isten *mindent újjáteremt* (vö. Jel 21, 1. 5). Ez **az új világ a mennyország világa,** ahol már Isten uralkodott el egészen, *Isten lett minden mindenben* (1 Kor 15, 28). A megszentelő kegyelemnek is ez a legfőbb hatása: **Isten eluralkodik az emberben.** Megvalósul a teremtésnek a célja, vagyis a kezdetben Istentől teremtett ég és föld csak elindulása annak a világnak, amely Isten terve szerint az örökkévalóságban bontakozik ki,

ahol a megváltottak és az üdvözültek örök boldogságban élnek. Ezt Joseph Ratzinger bíboros írja Johann Auer szerzőtársával, amikor a halálról és az örök életről értekezett még 1978-ban (*Eschatologie*, 192-3 oldal).

4. Istennek az az elgondolása, hogy ezt a teremtett világot megszentelje, a kegyelem által valósul meg. Isten akkor szenteli meg a világot, amikor önmagát ajándékozza nekünk. **A teremtés is kegyelem**, vagyis Isten ingyenes ajándéka, hiszen Isten „keze nyomát” hordozza. **A megváltás még inkább kegyelem: *Úgy szerette Isten a világot, hogy Egyszülött Fiát adta oda érte*** (Jn 3, 16). A Szentlélek pünkösdi kegyelemkiáradása is azt jelenti: *Isten szeretete áradt bele a világba és a szívünkbe* (vö. Róm 5, 5).

II. A kegyelem egybekapcsol Istennel

1. Erdő Péter bíboros atyánk mondta egyik tanításában: „**A hit a Jézus Krisztussal való személyes illetve közösségi találkozás megtapasztalása.**”

a) Amikor az ember egyénileg megélheti a hitét, hogy: „van Isten, találkoztam Vele!”, akkor erről a **személyes találkozásról** van szó. Minden személyes imánk ennek a találkozásnak a megvalósulása. Az ember kiált Istenhez az imádságban, illetve Isten válaszol a Hozzá esengő gyermekének, és személyes szeretettel közli önmagát. Ez az imádság legmélyebb lényege: Isten és az ember – mondjuk így: –, „ugyanazon a helyen” van. **Az imádság az Istennel való találkozás helye, állapota.**

b) De mindig **közösségi vonatkozása is** van az Istennel való találkozásnak. Jézus ugyanis közösséget alapított, amikor Egyházat rendelt Péter vezetésével, hogy a közös hit segítsen az Istennel való találkozás közösségi megélésére. A liturgia, vagyis a Jézus Krisztus által bemutatott istentisztelet az nem egyetlen személynek a tevékenysége, hanem a Főnek, vagyis a krisztusi titokzatos test Fejének és a krisztusi titokzatos testnek együttes megnyilvánulása. **A kegyelem tehát nemcsak az egyént, hanem a közösséget is egybekapcsolja Istennel.** Ezt az egybekapcsoltságot a hit által élhetjük meg, ugyanis el kell hinnünk, hogy Isten ingyenes szeretetéből, vagyis kegyelméből történt meg először a keresztségben ez a szellemi összekapcsoltság Istennel. Ezért **a keresztyén ember legszükségesebb magatartása az önátadás, és pedig a Szentlélekben szeretett Fiúval az Atyának.**

2. **Ha Isten** önmagát ajándékozó szeretete azt eredményezte, hogy **összekapcsolta életünket önmagával, akkor megélhetjük a Szentháromsággal való egybetartozás örömét.** Ez a hívás – hogy a megszentelő kegyelem állapotában élhessünk – állandó felhívás, hogy még jobban odaadjuk az életünket a Fiúval, Isten-testvérünkkel együtt a Szentlélekben a Mennyei Atyának. Ekkor áll helyre ugyanis a rend Isten és az általa teremtett ember között. Ezt a rendet Ádám és Éva bűne az emberiség kezdeténél elrontotta. Jézus az, Aki a mindhalálíig való engedelmségével helyreállította. Ezért **a kegyelemtől átjárt ember egyik leglényegesebb vonása az Istennel megélt harmónia.** Nincs disszonancia, nincs nézeteltérés, nézetkülönbség, másfelé irányulás Isten és a lélek között, **mert a lélek egészen belesimul Isten Létebe, Ismeretébe és Szeretetébe,** vagyis a Szentháromság életébe.

3. Ezért mondhatjuk: **a megszentelő kegyelem állapotában végzett és vállalt ima az Istennel való kontaktusnak az élete, vagyis életegység Istennel.** Az imádkozó keresztyén Krisztussal, minden kegyelem szerzőjével gyermekként szemléli, és a Szentlélekben szereti a Mennyei Atyát. Az imádkozó ember a Fiúval együtt a Szentlélekben Atyának szólíthatja Isten

(vö. Mt 6, 9), hiszen Tőle kapott mindent: létet, életet, örök életet. A megszentelő kegyelem állapotában élő ember tudatosan, gyermeki engedelmességgel válaszol Isten üzenetére, Aki szüntelenül megszólítja őt, mint ahogyan az édesapa a gyermekét, illetve szüntelenül közli önmagát Vele szeretetből, mint ahogy az édesapa és az édesanya a szeretetüket közölve fakasztják gyermekük életét.

4. Jézus azt mondta: *Az Atya mindent átadott a Fiúnak* (vö. Mt 11, 27), a Szentlelket is. Az Atya és a Fiú szeretik egymást a Szentlélekben. Éppen ezért amikor az ember befogadja a megszentelő kegyelmet, megélheti Istennek ezt a minden emberi elképzelést felülmúló szeretetét: Isten, az Atya a Fiúval együtt a Szent Szeretetben mindent átad fogadott gyermekének. **Micsoda egybekapcsoltság ez Istennel! Micsoda egymásban levés ez Istennel!** Jézus mondja arról az emberről, akit Ő az Eucharishtiában *testével és vérével táplál, az bennem marad, és én őbenne* (vö. Jn 6, 56).

5. **A megszentelő kegyelemmel megajándékozott ember olyan ember, akiben az Atya szereti a Fiút, illetve a Fiú szereti az Atyát a Szentlélekben.** A megszentelő kegyelem, vagyis Isten önmagát ajándékozó szeretete azt eredményezi, hogy **Isten-Atyánk becézgetve dédelgeti fogadott gyermekét, aki** éppen a Szentháromságos egy Istentől kapott természetfeletti élet folytán képes arra, hogy imára **kitárt karjaival becézgesse, dédelgesse a szentháromságos egy Istent.**

Az az egybekapcsoltság ugyanis, amelyet a kegyelem eredményez Isten és az ember között, szüntelenül mélyülni, bontakozni tud. Úgy szoktuk mondani: a megszentelő kegyelem a szentségekhez való járulás által, az egyéni imádság, a jó cselekedetek és a szenvedések elvállalása által növekszik bennünk.

III. A kegyelem azt eredményezi, hogy bennünk Jézus Krisztus él!

1. Szent Pál mondja: *Mi födetlen arccal szemléljük Isten dicsőségét, és dicsőségről dicsőségre ugyanazon képmássá változunk át az Úr Lelke által* (2 Kor 3, 18). A *födetlen arc* itt Mózesre utal, *aki eltakarta arcának ragyogását* (vö. Kiv 3, 6), amikor lejött a Sínai-hegyről, mert kortársai nem bírták elviselni azt a ragyogást, amely az Istennel való találkozás jele. Nekünk nem kell eltakarnunk arcunkat. Jézus ugyanis megnyitja lelkünk „szemét”, hogy az Úr dicsőségét, az Ő isteni valóságát, méltóságát Krisztusban és az Úr Lelke által szemlélhessük. Sőt, növekedjünk ebben az ismeretben! *Dicsőségről dicsőségre ugyanazon isteni képmássá változunk át!* Miért lehetséges ez? Azért, mert a teremtés hajnalán Isten azt mondta: *A sötétségből támadjon fény!* (vö. Ter 1, 3). Sőt: *világosságot támasztott a mi szívünkben is, hogy felragyogjon nekünk Isten dicsőségének ismerete Jézus Krisztus arcán!* (2 Kor 4, 6).

2. Amikor Isten önmagát ajándékozta az embernek a megszentelő kegyelemben, akkor ezt az ajándékot Jézus Krisztus által eszközli ki számunkra. *Jézus a világ Világossága* (Jn 8, 12), *Aki a világba lépett, és a sötétben világít* (vö. Jn 1, 9). *Isten mindannak, aki befogadta Egyszülött Fiát, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen annak, aki hisz Őbenne, Aki nem vérből, sem a test ösztönéből, sem a férfi akaratából, hanem Istenből született* (Jn 1, 12-13). Jézusban kapjuk meg az istenfiúság kegyelmét, az istenfiúság ajándékát. Ezért van az, hogy Jézus Krisztuson keresztül ismerhetjük meg egyre jobban Isten dicsőségét, vagyis a dicsőséges Istent.

3. Azért lehetséges ez, mert a Mennyei Atya, Aki az Úr Jézust feltámasztotta, *Jézussal minket is feltámaszt, és veletek együtt elébe állít. Mindez értetek történik. Minél bővebben árad ugyanis a kegyelem, annál bővebben áradjon túl a hálaadás Isten dicsőségére!* (2 Kor 4, 15). **Árad a kegyelem! Minél bővebben árad, annál nagyobb legyen bennünk a hálaadás!** A megszentelő kegyelem állapotában élő ember lelkéből még akkor is a hála szava szálljon Isten felé, ha Szent Pállal elmondhatja: *Testünkben Jézus kinszenvcccedését hordozzuk szüntelen, hogy Jézus élete is megnyilvánuljon testünkön!* (2 Kor 4, 10).

4. A test Isten temploma. **Az ember a Szentlélek temploma**, akinek az a feladata, hogy *dicsőítse meg és hordozza testében Istent* (vö. 1 Kor 6, 19. 20). *A megszentelő kegyelem állapotában levő ember újra meg újra megélheti azt, amit Szent Pál apostol tanít: Bennetek él Jézus Krisztus* (2 Kor 13, 5). Ezt a titokzatos, csodálatos valóságot, hogy *Jézus Krisztus, az élő Isten Fia* (Mt 16, 16) *bennünk él*, a Mennyei Atya ajándékozza nekünk. Szent Pál erről is vallomást tesz: *Vele együtt, tudniillik Krisztussal élünk azzal az erővel, amelyet Isten ad nekünk* (vö. 2 Kor 13, 4).

A megszentelő kegyelem tehát Isten ajándékából azt eredményezi, hogy **egyre jobban hasonlók lehetünk Isten Fiához, egyre inkább eluralkodik életünkben Isten Fiának az élete!**

IV. Hogyan válaszoljunk Isten önmagát ajándékozó szeretetére?

Az embernek sokszor van olyan élménye, hogy egyszer csak elkezd visszhangozni benne Isten Szava: a *Szentlélek eszébe juttatta* (vö. Jn 14, 26) azt, amit Krisztus a kinyilatkoztatásban mondott a Szentháromság életéről.

Továbbá azt is megélheti az ember, hogy **Isten Szeretete fellobban az ő kicsiny teremtményi szívében**. Ez a Szentléleknek a tüze. Erről mondja Jézus: *Tüzet jöttem hozni a világba. Mi mást akarok, minthogy fellobbanjon és égjen!* (Lk 12, 49).

Végül pedig Isten Szava és Isten Szeretete mellett **Isten Léte is eluralkodik az emberben**. Ahogyan Szent Pál mondta: *Élek, de már nem én, hanem Krisztus él énbennem* (Gal 2, 20).

Az ilyen Szentlélektől ihletett pillanatokban mi más is lehetne az ember válasza, mint így nyilatkozni Istennek:

– „**Engedem, Uram, hogy Te növekedj bennem, én pedig kisebbedjem** (vö. Jn 3, 30).

– Engedem, hogy még jobban **belém áradj**.

– Engedem, hogy **egészen betölts Önmagaddal**.

– Engedem, hogy végtelen **irgalmas szeretetteddel teljesen átjárd, mert Te vagy az Atya, a Fiú és a Szentlélek**, az én szentháromságos Istenem, Aki önmagadat ajándékozod nekem, hogy természetfeletti új létrendbe emelj, az istengyermekség állapotába, hogy egyre jobban betölts önmagaddal, és isteni mivoltodnak, természetednek részesévé lehessenek, mint ahogyan a gyermek is hordozza szülei életét, mert részesedett abból.”

Befejezésül a 157. számú éneket imádkozzuk:

*Erős kezeiddel ültess jó palántát,
szívedből szívembe kegyelem virágát,*

*Jessze gyökeréből ojtsd be szívem ágát,
hogy hozzon az égből jó illatot, drágát!*

*Te vagy, édes Jézus, élet, út, igazság.
Szentség és szeretet, véghetetlen jóság.
Ó mennyei szent Tűz, ó Te nagy Uraság,
add, hogy legyen részünk az örök boldogság!*